

Innovatsiooniuring 2018

METOODIKA

„Ettevõtete innovatsiooniuring 2016–2018“ on Euroopa Liidu innovatsiooniuringu (CIS – Community Innovation Survey) rakendus, seda korraldatakse Euroopa Liidu kõigis riikides korraga. Innovatsioonistatistika meetoodika alus on OECD käsiraamat „Guidelines for Collecting, Reporting and Using Data on Innovation. Oslo Manual“. Varasemate aastate uuringud põhinesid 1992. aasta väljaande meetoodikal, alates CIS 2008-st oli aluseks 2005. aasta versioon. CIS 2018-s võeti kasutusele versioon Oslo Manual 4, mille tõttu on muudetud innovaatilise ettevõtte definitsiooni, samuti uuenduslike tegevusalade liigitust. Uue meetoodika peamine muudatus on, et organisatsiooni- ja turu-uuendus ei ole enam iseseisvad uuendusliigid, vaid need kuuluvad protsessiuuenduse alla. Samuti pole enam kasutusel mõisted „tehnoloogiliselt uuenduslik ettevõtte“ ja „mittetehnoloogiliselt uuenduslik ettevõtte“. Seetõttu tuleb uute andmete võrdlemisel varasemate uuringutega tähelepanelikult jälgida mõistete erinevust. Ajalises võrdluses soovitame kasutada innovaatilist aktiivsete ettevõtete arvu, mis tagab innovatsioonitaseme võrreldavuse.

Uuringu kogumisse kuulusid 2018. aastal tegutsenud vähemalt kümne töötajaga ettevõtted tööstuses (v.a ehitus) ja mitmel teeninduse tegevusalal. Vähemalt 50 töötajaga ettevõtteid vaadeldi kõikselt, 10–49 töötajaga ettevõtete korral rakendati juhuslikku stratifitseeritud valimit. Ettevõtte innovaatilise ehk uuenduslikkuse hindamiseks esitati küsimusi selle tegevuse kohta aastatel 2016–2018. Ettevõtte oli mitteinnovaatiline, kui tal ei olnud nimetatud ajavahemikul innovatsioone ega innovaatilist tegevust. Uus, 2016. aastal või hiljem tegutsemist alustanud ettevõtte võis osutada mitteinnovaatiliseks ainult siis, kui see asutati varem eksisteerinud ettevõtte baasil või sellisest ettevõttest eraldudes, millega ei kaasnenud innovaatilist tegevust. Täiesti uue ettevõtte asutamise korral on tooted ja tootmisprotsess alati uuenduslikud.

ANALÜÜS

„Ettevõtete innovatsiooniuring 2016–2018“ selgitab ettevõtete uuenduslikkuse taset, pakkudes nii olulisi andmeid ettevõtlusmaastiku arendamiseks ja innovatsioonipoliitika otsuste langetamiseks. Innovatsioon ehk uuendustegevus on uue või oluliselt täiustatud toote või teenuse arendamine, samuti uue tootmis- või äriprotsessi kasutuselevõtmine. Innovatsioon võib seisneda ka juba olemasolevate lahenduste uudses kombineerimises. Samuti ei pea uuendustegevus alati lõppema uuenduste elluviimisega, vaid uuendustegevus võib jääda ka pooleli enne lõpptulemuse saavutamist. Innovatsiooni peaesmärk on aidata kaasa ettevõtete konkurentsieelse saavutamisele. Uuringuperiood oli ettevõtetele hea aeg innovatsiooniks, sest majandus oli heas seisus. Innovatsiooni tase uuringuperioodil oli kõrgem kui kunagi varem, ligi kolmveerand Eesti ettevõtetest oli sel ajal tegelema uuendusliku tegevusega.

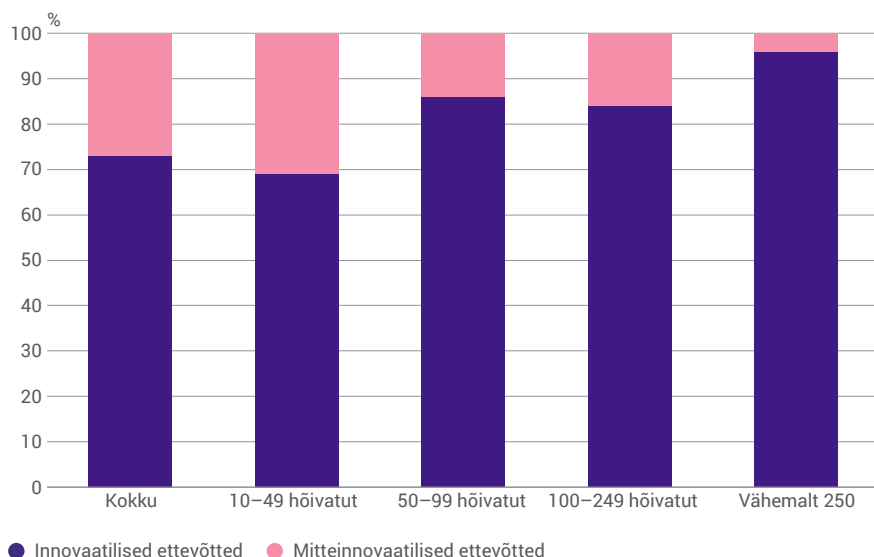
Uuringus peetakse innovaalisteks ettevõtted, kes vaatlusperioodil tõid turule uue või täiustatud kauba või teenuse, mis erines oluliselt ettevõtte varasematest toodetest. Samuti on innovaatilised ettevõtted, kes võtsid kasutusele uue või täiustatud protsessi (põhiprotsess ehk kaupade tootmine või teenuste osutamine, logistika, info- ja sidetehnoloogia, administratiivprotsess, äriprotsess, töökorralduse meetodid või turundusprotsess). Innovaatilised on ka ettevõtted, mis tegelesid teadus- ja arendustegevusega (ettevõttes või ostsid sisse), uuendustegevus katkestati või jäi pooleli, samuti need ettevõtted, kellel uuendustegevus kestab vaatlusperioodist kauem.

1. Innovaatilise põhinäitajad

„Ettevõtete innovatsiooniuringu 2016–2018“ andmete kohaselt olid 73% Eesti ettevõtetest innovaatilised. Tegevusalade kaupa suuri erinevusi innovatsiooni vallas ei ole, teenindus- ja tööstussektor moodustasid innovaatilistest ettevõtetest mõlemad umbes poole (tööstus 50,8%, teenindus 49,2%). Suurusgruppide alusel olid kõige innovaatisemad üle 250 hõivatuga ettevõtted, kus uuenduslike ettevõtete osatähtsus oli 96% oma suurusgrupist. Ettevõtetest, kus oli 100–249 hõivatut, olid 84% innovaatilised, 50–99 hõivatuga ettevõtetest olid innovaatilised 86% ning kuni 49 hõivatuga ettevõtetest 69%. Seega on kõigis suurusgruppides innovatsiooni tase küllaltki hea, sest igas suurusgrupis on üle poole ettevõtetest innovaatilised.

Joonis 1. Innovaatiliste ettevõtete osatähtsus suurusgrupi ettevõtetest, 2016–2018

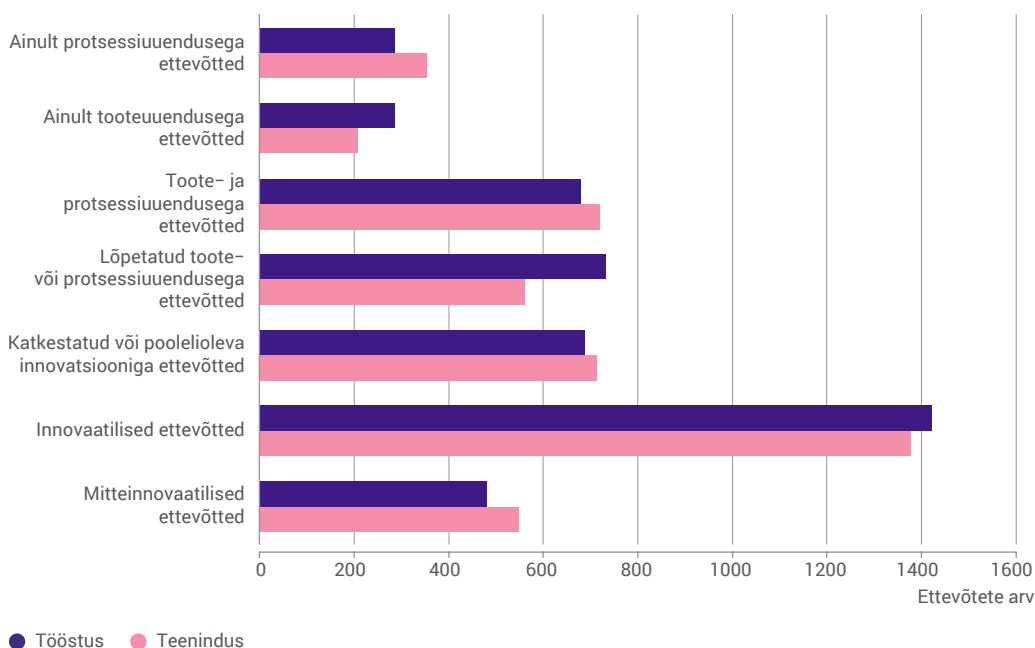
EESTI
STATISTIKA

Pooled innovaatilistest ettevõtetest olid katkestatud või poolelioleva innovatsiooniga ehk neil ettevõtetel jäi vaatluseperioodil uuendustegevus mingil põhjusel lõpetamata või uuendusprotsess alles käib. Lõpetatud uuendustegevusega ettevõtteid oli 46% innovaatilistest ettevõtetest ehk need ettevõtted jõudsid oma uuendustegevusega vaatlusperioodil lõpuni, mis võis lõppeda uue toote turuletoomise või mõne protsessi uuendusega. Need näitajad ei välista üksteist, vaid ühel ettevõttel võis olla vaatlusperioodil mitu uuendust, millest osa lõpetati ja teised katkestati või on siiani pooleli. Samuti ilmestavad need näitajad fakti, et uuendustegevus ei ole ettevõtetele tihti ühekordne kiire muutus, vaid innovatsioon on pikaajaline protsess, mis võib kesta aastaid.

Joonis 2. Ettevõtted uuenduslikkuse liigi alusel sektorite järgi, 2016–2018

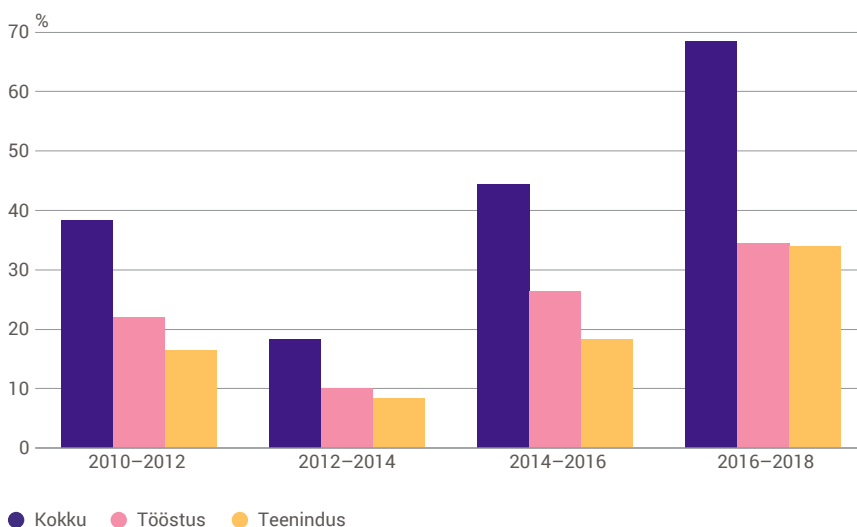
EESTI
STATISTIKA

Innovatsiooniuringus võeti sel korral kasutusele uus meetodika, seetõttu ei saa innovaatilisust varasemate aastatega päris üks ühele võrrelda. Et aga tagada ka võrreldavus eelnevate uuringutega, on näitaja „innovaatiliselt aktiivne ettevõtte (vana definitsioon)“. Innovaatiliselt aktiivne on ettevõtte, kes vaatlusperioodil

tõi turule uue või täiustatud toote, mis erineb oluliselt ettevõtte varasematest toodetest või teenustest, või võttis kasutusele uue või täiustatud põhiprotsessi, logistika-, tarne või jaotusmeetodi või info- ja sidetehnoloogia. Innovaatiliselt aktiivne on ka ettevõtte, kes vaatlusperioodil tegeles teadus- ja arendustegevusega ettevõttes või ostis seda sisse. Siia kuulub ka ettevõtte, kes alustas uuendustegevust, kuid katkestas selle või jättis pooleli enne vaatlusperioodi lõppu. Varasemate uuringutega võrreldavuse tagamiseks on protsessiuuenduste alt välja jäetud äriprotsesside täiendamine, välissuhtluse korraldus, inimvara juhtimine, töökorraldus ja turundus. Need protsessiuuendused kuulusid osaliselt OM3 järgi iseseisvate uuendusliikide alla, nagu organisatsiooniuuendus ja turu-uuendus. OM4-s kuuluvad need protsessiuuenduse alla. Aga kui võrrelda uuringute kaupa innovaatiliste ettevõtete osatähtsust, siis saab öelda, et eelmise perioodiga võrreldes on innovaatilisus siiski viiendiku võrra suurenenud.

Joonis 3. Innovaatiliselt aktiivsete ettevõtete (vana definitsioon) osatähtsus kõigist ettevõtetest sektorite järgi, 2010–2018

Rohkem infot

[TDI1601. Ettevõtete innovaatilisuse põhinäitajad tegevusala järgi, 2016–2018](#)

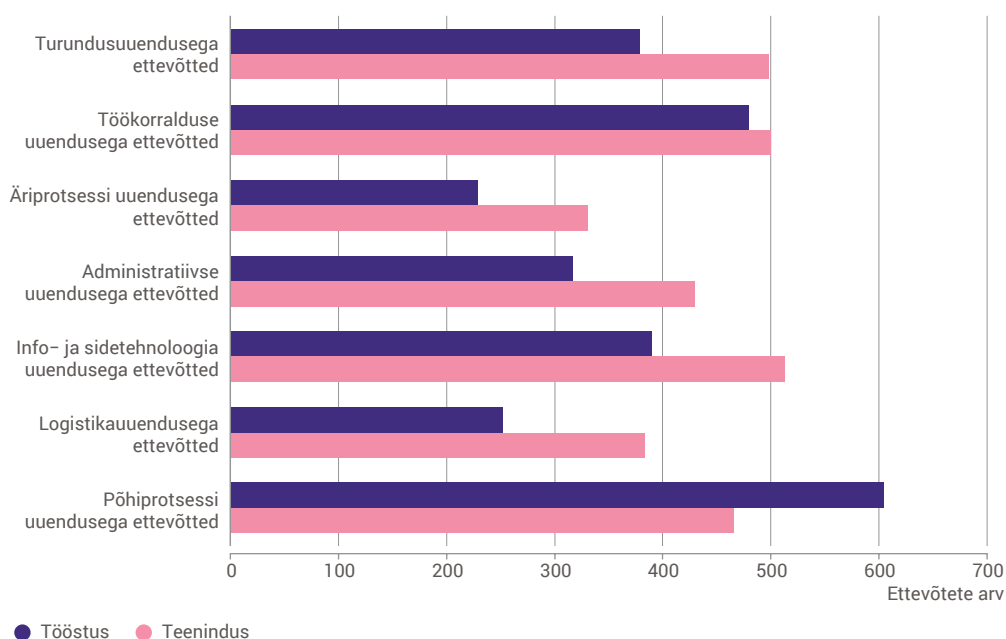
[TDI1603. Ettevõtete innovaatilisuse põhinäitajad tegevusalarühma ja hõivatute arvu järgi, 2016–2018](#)

2. Innovaatilise liigid

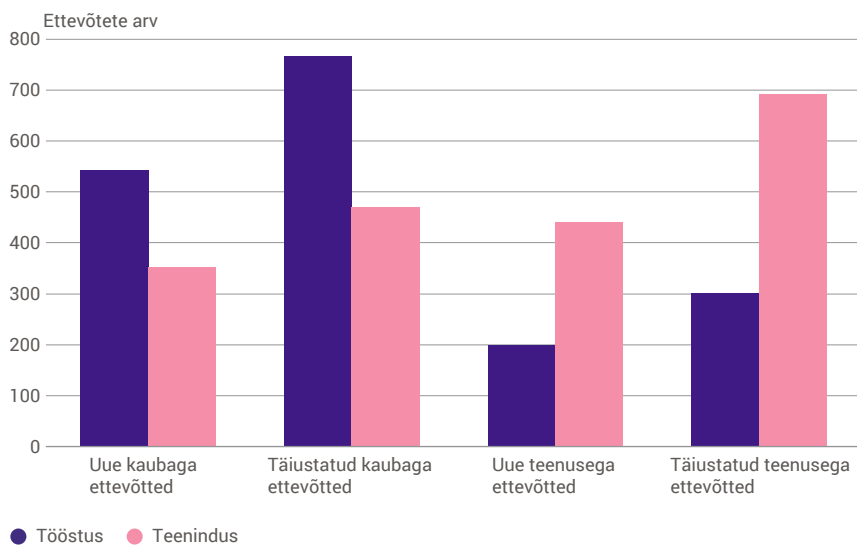
Protsessiuuendusega tegeles vaatlusperioodil 53,2% ettevõtetest ja tooteuuendusega 49,4%. Protsessiuuendusest tegeleti kõige rohkem põhiprotsessi uuendusega ehk teenuste või toodete otsese pakkumise ja arendamisega. Tooteuuenduste korral täiustati pigem kaupu ja teenuseid, uusi tooteid töötati välja kolmandiku võrra vähem. Tooteuuendustena pakkus konkureerivaid lahendusi 41,2% ettevõtetest, konkureeriva tooteuuenduse korral on tegemist sellise uuendusega, mis on turul juba varem olemas, kuid mida ettevõtte ise pakub esimest korda. Täiesti uue tootega, ehk konkurentsita tooteuuendusega tuli turule 15,1% ettevõtetest.

Uuenduse peaaegu kõigi alaliikidega tegeleti veidi enam just suurtes ettevõtetes, mis on ka loogiline, sest oma suurusgrupi arvestuses on kõige innovaatilisemad just vähemalt 250 hõivatuga ettevõtted. Samuti näitab selline jaotus, et tihti tegelevad suured ettevõtted korruga mitut eri liiki uuendusega, väikesemad ettevõtted aga peavad valima, millistele uuendusliikidele vahendeid kulutada. Sektorite kaupa vaadeldes on huvitav asjaolu, et protsessiuuendustele on rohkem tähelepanu pööratud teenindussektoris. Ainult põhiprotsessi uuenduses on kõige enam ettevõtteid just tööstussektorist. See näitab, et tööstussektoril on tihti tähelepanu keskmes just oma toodete valmistamine ja arendamine, kuid teenindussektor jagab oma vahendeid eri liiki protsessiuuenduste vahel.

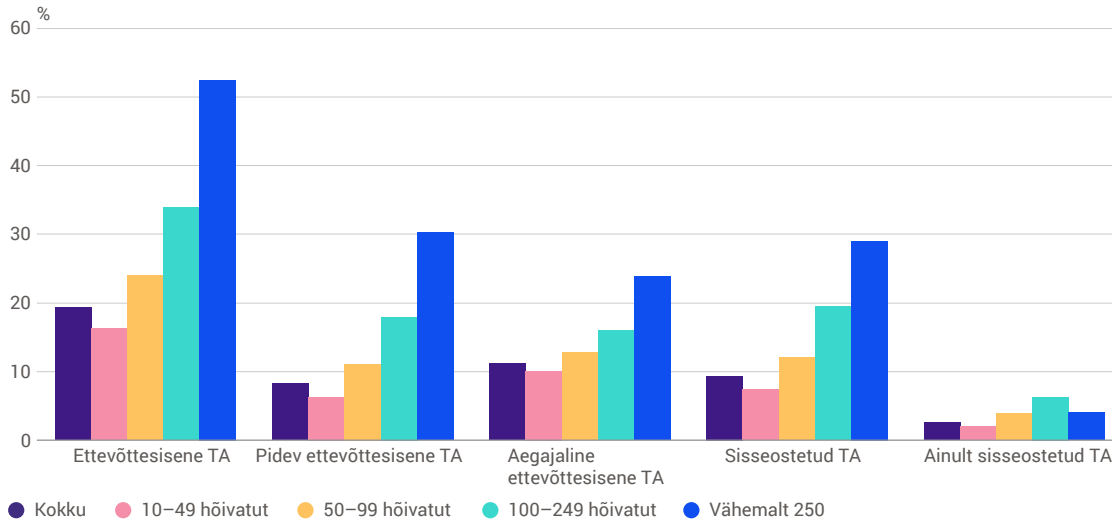
Joonis 4. Protsessiuuenduse liigid tegevusalade järgi, 2016–2018

EESTI
STATISTIKA

Joonis 5. Tooteuuenduse liigid tegevusalade järgi, 2016–2018

EESTI
STATISTIKA

Innovatsiooni üks alus on ka teadus- ja arendustegevus, millega uuringu andmetel tegelevad pigem suured ettevõtted. Suurtest ettevõtetest tegelesid teadus- ja arendustegevusega enam kui pooled, kuid väikeettevõtetest vaid alla viiendiku. Pideva teadus- ja arendustegevusega tegeles 8% ettevõtetest. Sisseostetud teadus- ja arendustegevusega ettevõtetest enamikus toimub ka ettevõttesisene teadus- ja arendustegevus. Teadus- ja arendustegevusega tegelevad aga nii tööstus- kui ka teenindussektor üsna võrdselt.

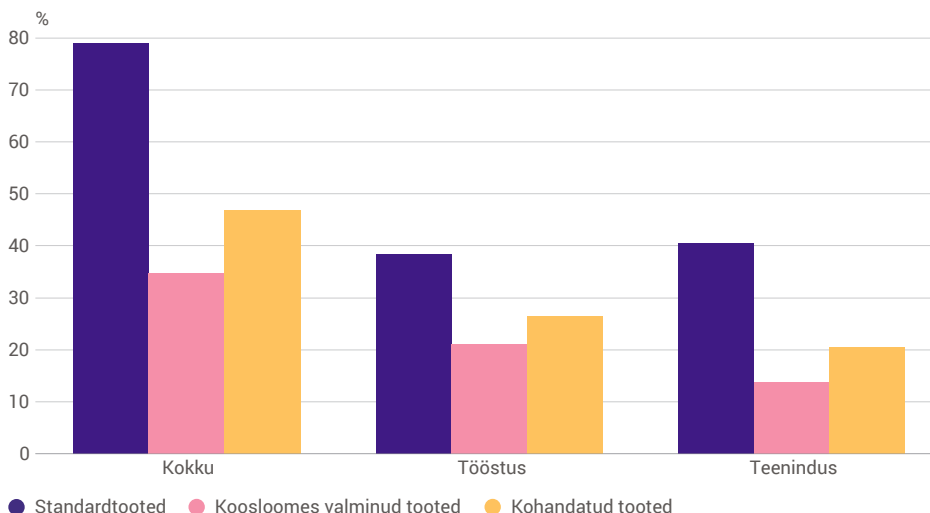
Joonis 6. Teadus- ja arendustegevus ettevõtetes hõivatute arvu järgi, 2016–2018EESTI
STATISTIKA**Rohkem infot**

[TDI1605. Ettevõtted innovaatsilisuse liigi \(sh teadus- ja arendustegevus\) ja tegevusala järgi, 2016–2018](#)

[TDI1607. Ettevõtted innovaatsilisuse liigi \(sh teadus- ja arendustegevus\), tegevusalarühma ja hõivatute arvu järgi, 2016–2018](#)

3. Koosloome, kohandamine ja standardtooted

Ettevõtetest 79% keskendus standardtoodetele, mis tähendab, et pakutakse valmislahendusi laiemale tarbijate ringile. Toodete arendamiseks kasutatakse aga ka koosloomet või toodete kohandamist. Koosloometooted pakkus 35% ettevõtetest, mis tähendab, et need ettevõtted arendasid oma tooteid koos kasutaja või klientidega neid aktiivselt kaasates. Kohandamisel (47% ettevõtetest) aga ei ole aktiivset kaasamist, vaid ettevõtte arendab tooteid iseseisvalt, kuid võtab arvesse klientide vajadusi. Koosloome ja kohandamisega tegeleti pigem tööstussektoris, standarttooteid aga pakuti rohkem teeninduses. Koosloome ja kohandamise tooteid pakuti rohkem teistele ettevõtetele, enamjaolt moodustasid need ettevõtete müügitulust alla 50%, mis tähendab, et üle poole ettevõtete müügitulust annavad siiski standardtooted. Suurusgruppide järgi saab välja tuua, et standarttooteid pakuti peaaegu võrdselt igasuguse suurusega ettevõtetes, kuid koosloome ja kohandamisega tegeleti veidi enam siiski suuremates ettevõtetes, kus ilmselt on rohkem vahendeid klientide kaasamiseks ning nende vajadustega arvestamiseks.

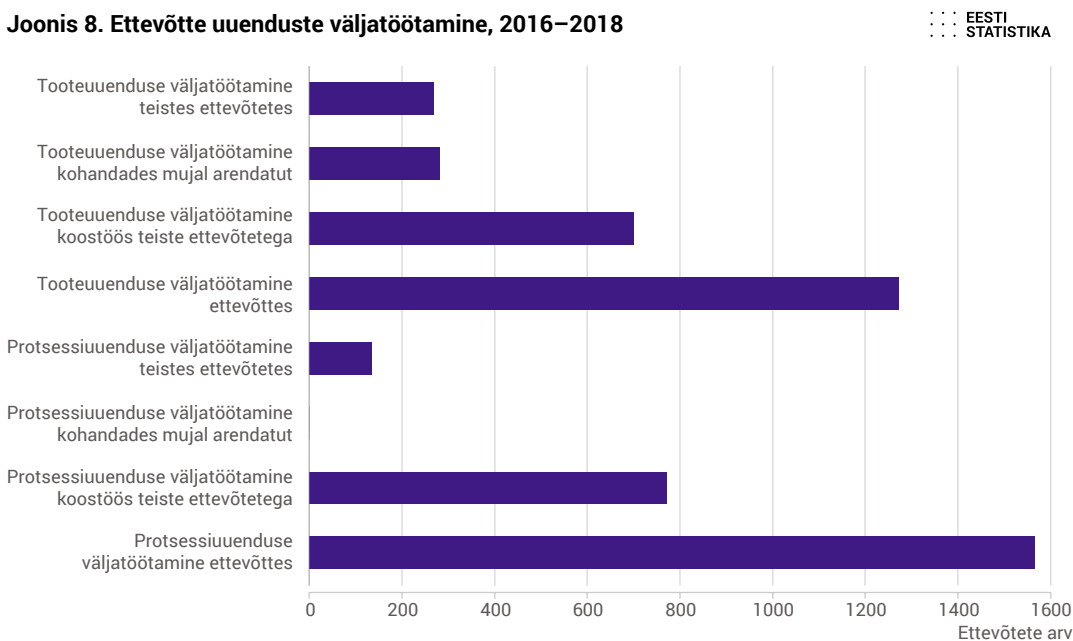
Joonis 7. Koosloomes valminud, kohandatud või standardtooted, 2016–2018EESTI
STATISTIKA**Rohkem infot**

[TDI1609. Koosloomes valminud, kohandatud või standardtooteid pakkuvad ettevõtted tegevusalarühma ning hõivatute arvu järgi, 2016–2018](#)

4. Uuenduste väljatöötajad

Nii protsessi- kui ka tooteuuendusi töötati välja peamiselt ettevõttes iseseisvalt. Tooteuuenduste arendamisel kohandati ka mujal välja töötatud lahendusi, kuid protsessiuuenduste korral mujal arendatud uuenduste juures aluseks ei võetud. See on ka mõistetav, sest protsessid on pigem ettevõttesisesed ja neid kogemusi laialdaselt ei jagata, samal ajal on tooteuuendused turule tulles näha ka ettevõtteväliste osalistele. Eelkõige eelistatakse uuendusi välja töötada siiski ise erilise koostöötajaga. Koostöös teiste ettevõtetega töötati uuendusi välja vaid pooltel juhtudel.

Joonis 8. Ettevõtte uuenduste väljatöötamine, 2016–2018

Rohkem infot

[TDI1611. Ettevõtted uuenduste väljatöötaja, tegevusalarühma ja hõivatute arvu järgi, 2016–2018](#)

5. Hinnang uuendustegevusele

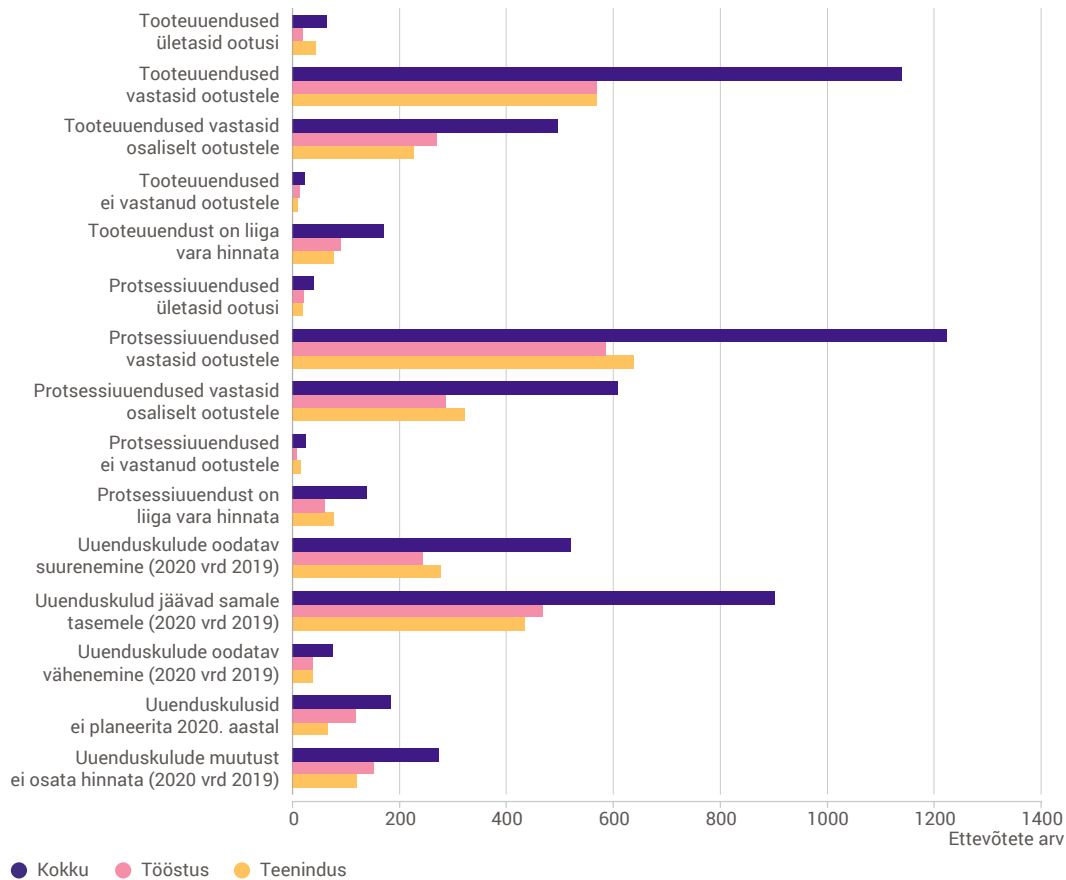
Enamjaolt on ettevõtete uuendused täielikult või vähemalt osaliselt olnud ettevõtte ootuste kohased. Võrdlemisi vähe uuendusi ei vastanud ettevõtte ootustele üldse, samal ajal oli vähe ka neid uuendusi, mis oleksid ettevõtte ootusi ületanud. Enamjaolt hinnatakse, et 2020. aastal jäävad ettevõtete uuenduskulutused 2019. aastaga võrreldes samale tasemele või pigem suurenevad. Uuenduskulude vähenemist enamasti ette ei nähta.

Tegevusalade järgi jagunevad uuenduskulude oodatavad muutused enam-vähem võrdselt, suurim erinevus on uuenduskulude planeerimisel, kus teenindussektoriga võrreldes on tööstuse ettevõtete seas üle poole enam neid, kes ei planeeri 2020. aastal uuenduskulusid.

Suurusrühmade järgi on huvitav asjaolu, et hinnangud uuendustele jagunesid enamjaolt võrdselt, kuid suurte ehk vähemalt 250 töötajaga ettevõtete seas oli märgatavalt rohkem hinnatud, et uuendused vastasid ootustele. Selle põhjal saab öelda, et suurtes ettevõtetes ei tehta uuendusi juhuslikult, vaid tähtis on, et uuendused oleksid edukad ja vastaksid ka ettevõtte ootustele.

Joonis 9. Ettevõtte hinnang uuendustegevusele sektorite järgi, 2016–2018

EESTI STATISTIKA

Rohkem infot

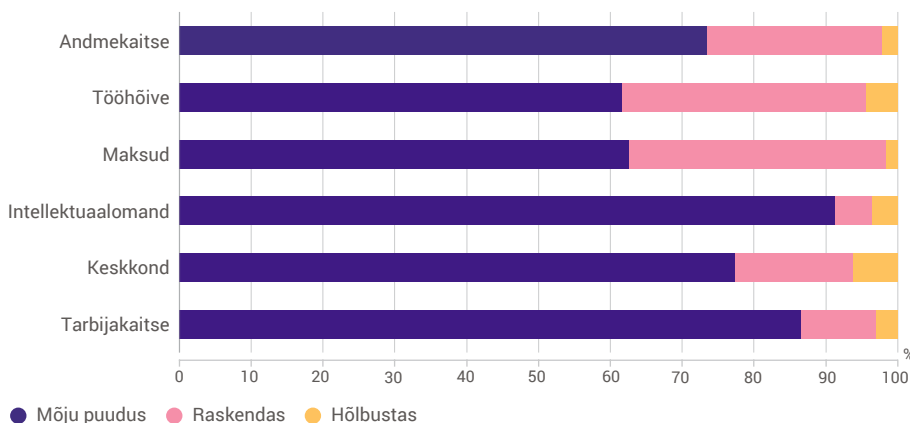
[TDI1613. Ettevõtete hinnang uuendustegevusele tegevusalarühma ja hõivatute arvu järgi, 2016–2018](#)

6. Õigusaktide mõju

Olulisimaks uuendustegevust takistavaks teguriks peetakse maksukeskkonda ja tööhõivega seotud õigusakte. Siin ei peegeldu üksnes Eestis kehtivad reeglid, vaid ettevõtete hinnang on seotud ka Euroopa Liidu teiste ja väljaspool Euroopa Liitu kehtivate reeglitega, mis mõjutavad ettevõtte uuendustegevust. Ettevõtetest 3,5% leidis, et õigusaktid hõlbustasid nende uuendustegevust. Enamik ettevõtteid (76%) siiski ei arva, et õiguslik keskkond nende uuendustegevust kuidagi mõjutaks.

Joonis 10. Õigusaktide mõju uuendustegevusele, 2016–2018

EESTI STATISTIKA

Rohkem infot

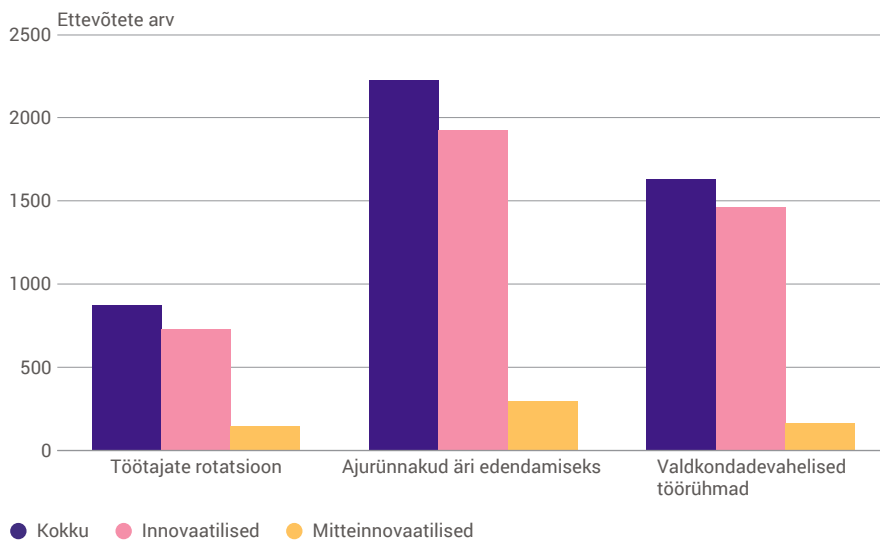
[TDI1615. Õigusaktide mõju uuendustegevusele hinnanud ettevõtted innovaatsilisuse, tegevusalarühma ja hõivatute arvu järgi, 2016–2018](#)

7. Strateegiline tegevus

Ettevõtted pidasid strateegilistest tegevustest olulisimaks keskendumist väljakujunenud kliendirühmadele ja kõrge kvaliteedi tagamist. Töökorraldusemeetoditest peeti tähtsaimaks ajurünnakuid äri edendamiseks. Sama kehtib nii innovaatilistes kui ka mitteinnovaatilistes ettevõtetes, mis näitab, et üldiselt on kõigi ettevõtete jaoks oluline kõrge kvaliteet ja klientide rahulolu. Samuti eelistatakse ajurünnakuid rotatsioonile ja valdkondadevahelistele tööriühmadele. Ka tööstus- ja teenindussektorites jagunevad hinnangud strateegilisele tegevusele sarnaselt. Selle põhjal saab öelda, et uuenduslikkus ei olene niivõrd ettevõtete strateegiast, kui võrd pigem teistest innovatsiooni mõjutavatest teguritest.

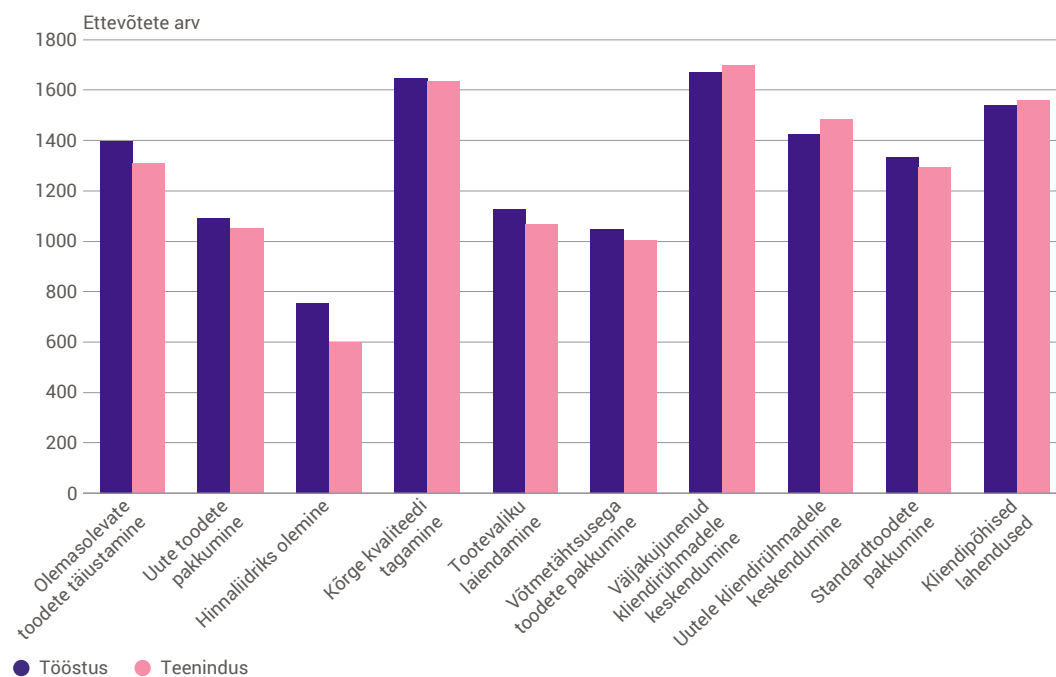
Joonis 11. Hinnang töökorralduse meetoditele, 2016–2018

ESTI
STATISTIKA

Joonis 12. Ettevõtete hinnang strateegilisele tegevusele tegevusalade järgi, 2016–2018

ESTI
STATISTIKA

Rohkem infot

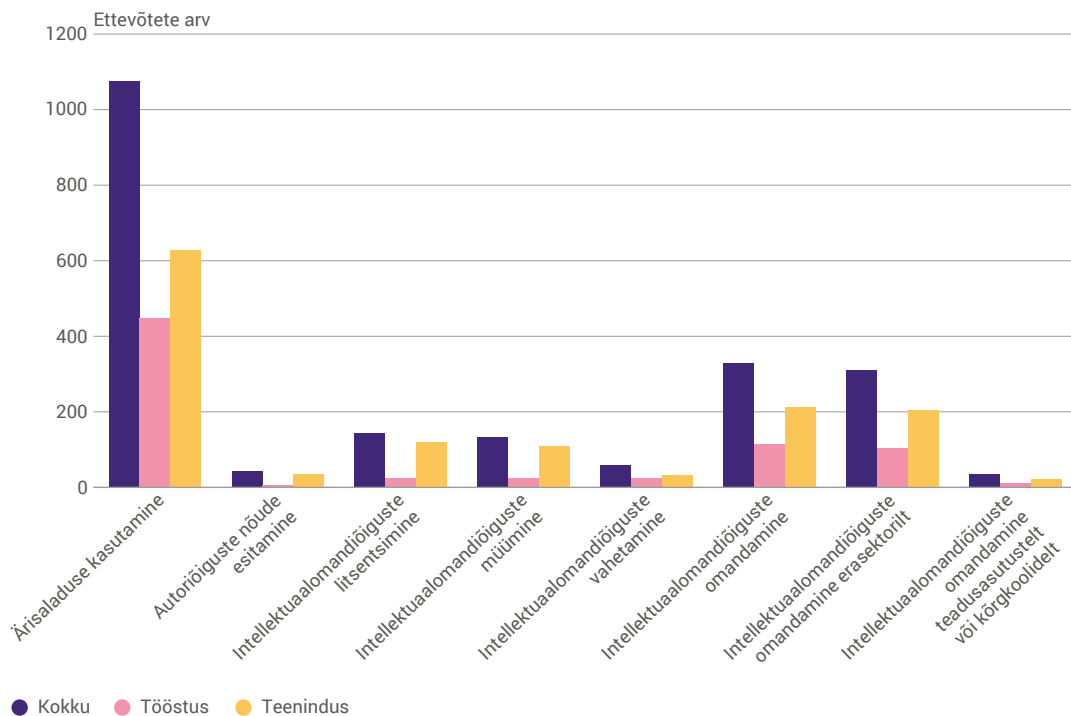
[TDI1617. Ettevõtete hinnang strateegilisele tegevusele \(sh töökorralduse meetodid\) innovaatilisuse, tegevusalarühma ja hoiuatute arvu järgi, 2016–2018](#)

8. Intellektuaalomandiõigused

Ettevõtete intellektuaalomandiõigustest kasutati pigem ärisaladusi. Neid kasutatakse sellise intellektuaalse vara kaitsmiseks, mida ei saa kaitsta patentide või autoriõigustega. Intellektuaalomandiõigusi omandatakse peamiselt erasektorilt. Kõrgkoolidelt või teadusasutustelt omandatakse intellektuaalomandiõigusi võrdlemisi vähe. Intellektuaalomandit kasutavad ja teevad nendega tehinguid pigem innovaatilised ettevõtted. Samuti saab välja tuua, et intellektuaalomandid on omasemad teenindussektorile.

Joonis 13. Ettevõtete intellektuaalomandiõigused tegevusalade järgi, 2016–2018

EESTI
STATISTIKA

Rohkem infot

[TDI1619. Ettevõtted intellektuaalomandiõiguse, innovaatilisuse ja tegevusalarühma järgi, 2016–2018](#)

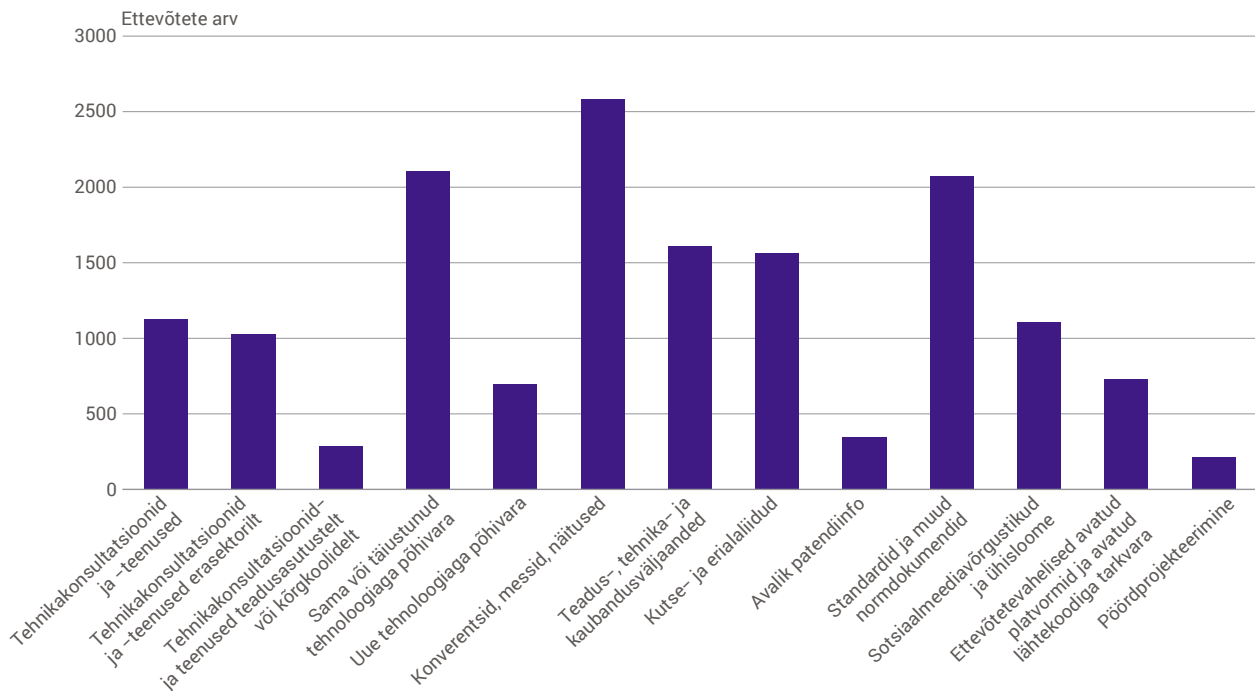
9. Tehnilised teenused, põhivara soetamine ja teadmised

Eduka innovatsiooni üks toetav võimalus on tehnikavaldkonna konsultatsioonid, mis tähendab igasuguse tehnilise info ja oskusteabe sisseostu. Tehnikavaldkonna konsultatsioone on võimalik osta nii erasektorilt kui ka teadusasutustelt. Enamjaolt eelistatigi neid soetada erasektorilt. Teadusasutustelt või kõrgkoolidelt osteti konsultatsioone 72% vähem.

Põhivara soetamisel eelistati pigem sama või täiustunud tehnoloogia omandamist, mitte täiesti uue tehnoloogiaga põhivara. See näitab, et olemasolev tehnoloogia on ettevõtete jaoks enamjaolt piisav ja panustatakse vaid olemasoleva tehnoloogia täiustatud variantidele. Muidugi võib täiesti uue tehnoloogiaga põhivara olla ettevõtete jaoks ka liiga kulukas ja seetõttu eelistatakse siiski olemasolevaid lahendusi.

Teadmiste allikana eelistavad ettevõtted konverentse, messe ja näitusi ning standardeid ja muid normdokumente. Kõige vähem kasutati avalikku patendiinfot ja pöördprojekteerimist – see on ka mõistetav, sest nii patendi kui ka pöördprojekteerimise korral on tegemist spetsiifilisemate valdkondadega, mis ei pruugi olla igal tegevusalal vajalikud.

Joonis 14. Tehniliste teenuste, põhivara ja teadmiste soetamine, 2016–2018

EESTI
STATISTIKA

Rohkem infot

[TDI1621. Tehnilisi teenuseid, põhivara ja teadmisi soetanud ettevõtted innovaatsilisuse, tegevusalarühma ja hõivatute arvu järgi, 2016–2018](#)

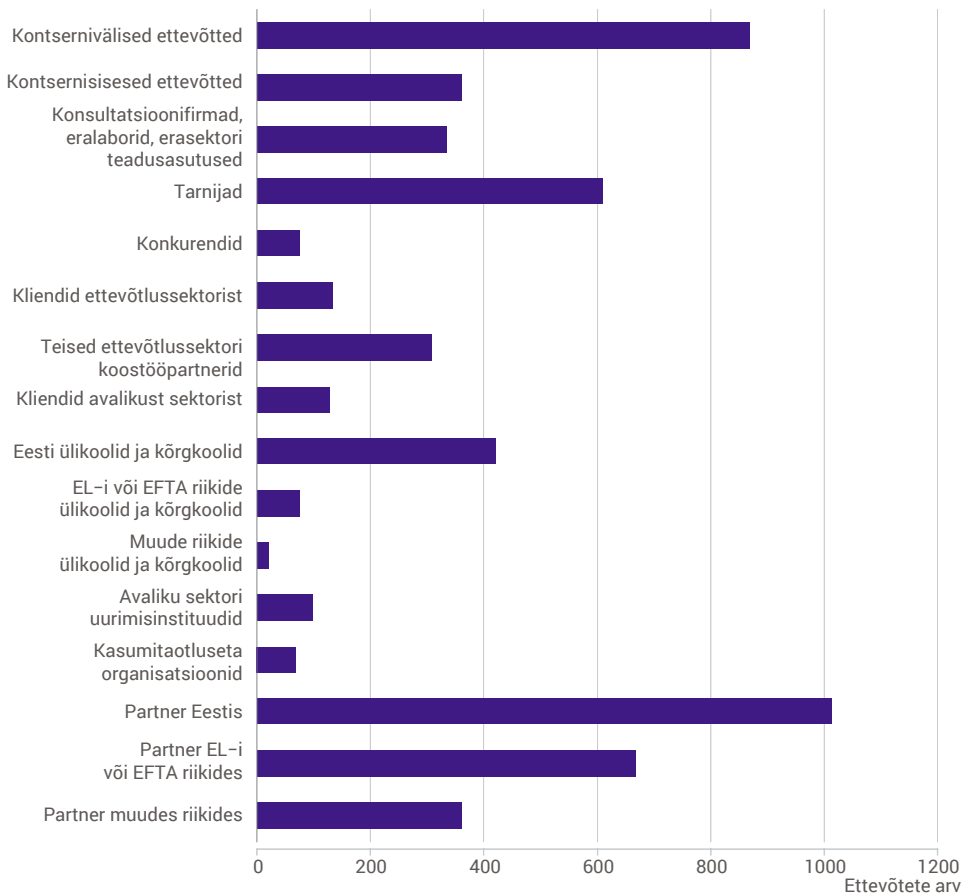
10. Koostöö

Koostööga tegeles uuringuperioodil 43,8% ettevõtetest, kuid uuendustegevuse ning teadus- ja arendustegevusega vaid vastavalt 20% ja 17%. Peamiselt tehti koostööd partnerite ja kontserniväliste ettevõtetega. Ettevõtete koostöö avaliku sektoriga oli pigem tagasihoidlik. Eelkõige eelistati koostööd teha siiski erasektoriga.

Ülikoolidest ja kõrgkoolidest tehti rohkem koostööd Eesti koolidega, välismaa ülikoolidega tehakse koostööd võrdlemisi vähe. Ülikoolide ja kõrgkoolidega oli koostöö suurem tööstussektoris, kuigi üldine koostöö tegemise määr on nii tööstuses kui ka teeninduses enam-vähem sarnane.

Joonis 15. Ettevõtte koostööpartnerid, 2016–2018

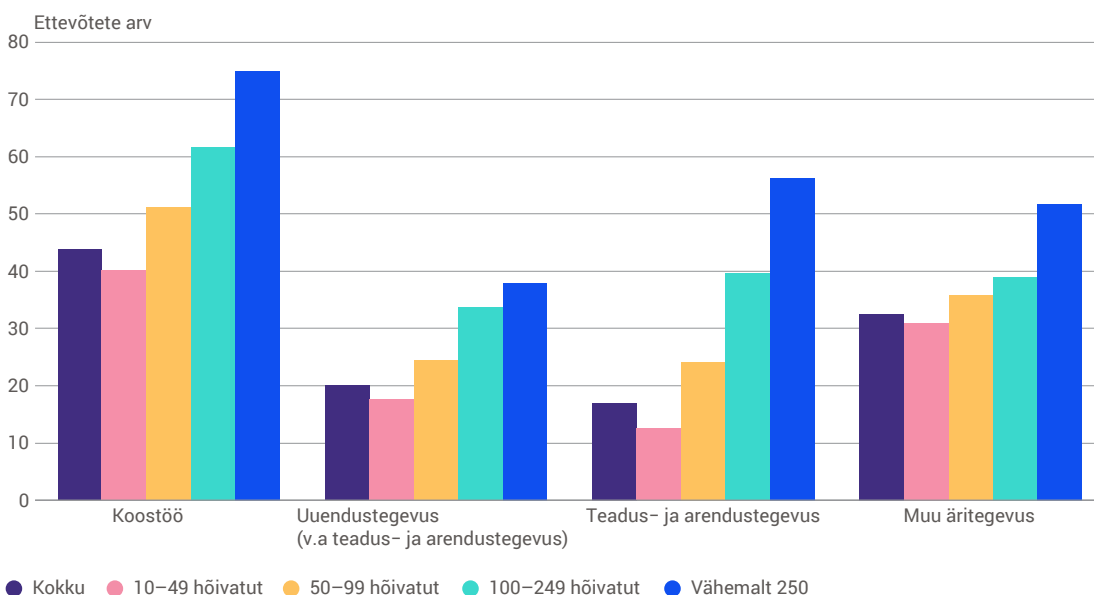
EESTI
STATISTIKA

Koostöö tegemisel on selge seos ettevõtte suurusega. Mida rohkem on ettevõttes hõivatuid, seda rohkem tehakse ka koostööd nii uuendustegevuses, teadus- ja arendustegevuses kui ka muus äritegevuses. See tendents peegeldub ka enamiku koostööpartnerite jaotuses, seega saab järeldada, et suurtele ettevõtetele on koostöö tunduvalt olulisem ja ka koostööpartnereid on rohkem just suurtel ettevõtetel.

Joonis 16. Tehniliste teenuste, põhivara ja teadmiste soetamine, 2016–2018

EESTI
STATISTIKA

Rohkem infot

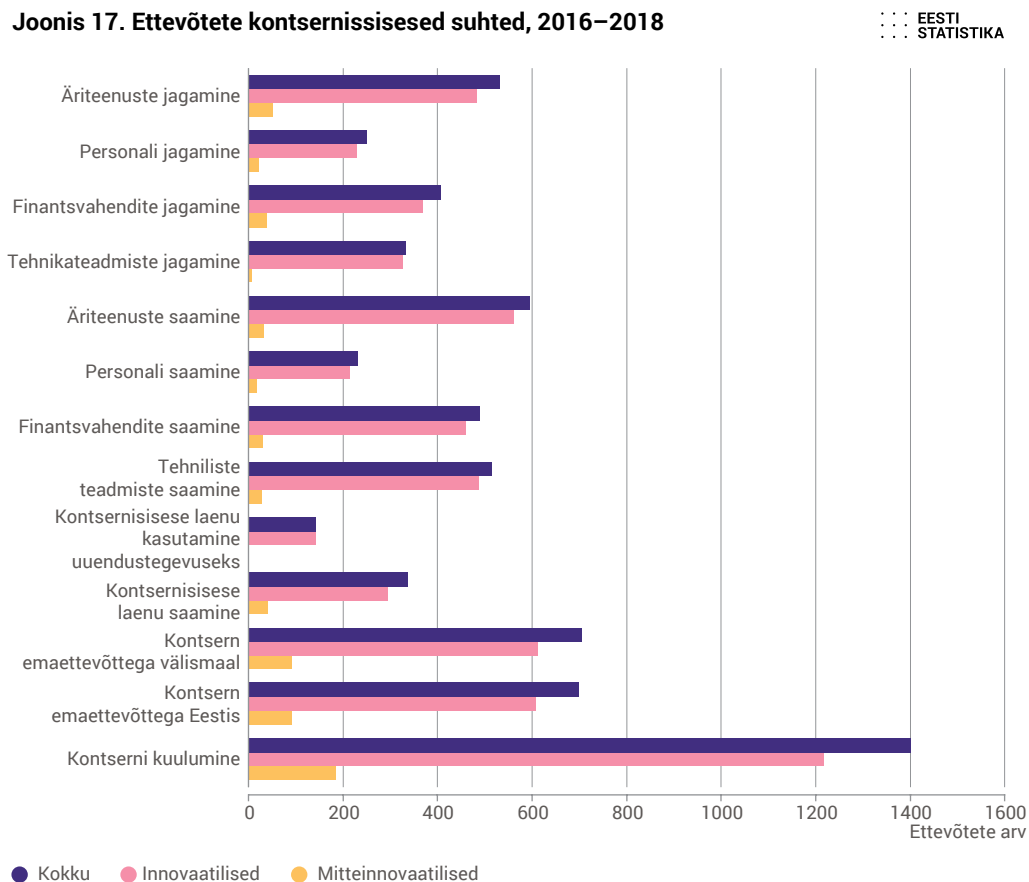
[TDI1623. Ettevõtted koostöö valdkonna ning partneri, innovaatsilisuse, tegevusalarühma ja hõivatute arvu järgi, 2016–2018](#)

11. Kontsernisised suhted

Uuringuperioodil kuulus kontserni 37% ettevõtetest, millest poolte emaettevõtted asusid Eestis. Kontsernisiseselt saadi oma kontserni ettevõtetest enim tehnilisi teadmisi ja äriteenuseid. Suurel määral saadi ka erinevaid finantsvahendeid ja laene. Kontsernisisesed laene kasutati uuendustegevuse rahastamiseks alla poole kordadest ja enamjaolt kasutati laene muuks tegevuseks. Teistele kontserniettevõtetele jagati samuti kõige rohkem äriteenuseid ja finantsvahendeid.

Kontserni kuulumine on omasem teenindussektorile ja suurtele ettevõtetele. Samuti on näha seost, et mida rohkem on ettevõttes hõivatuid, seda sagedamini kuuluvad nad ka kontsernidesse.

Joonis 17. Ettevõtete kontsernisisesed suhted, 2016–2018

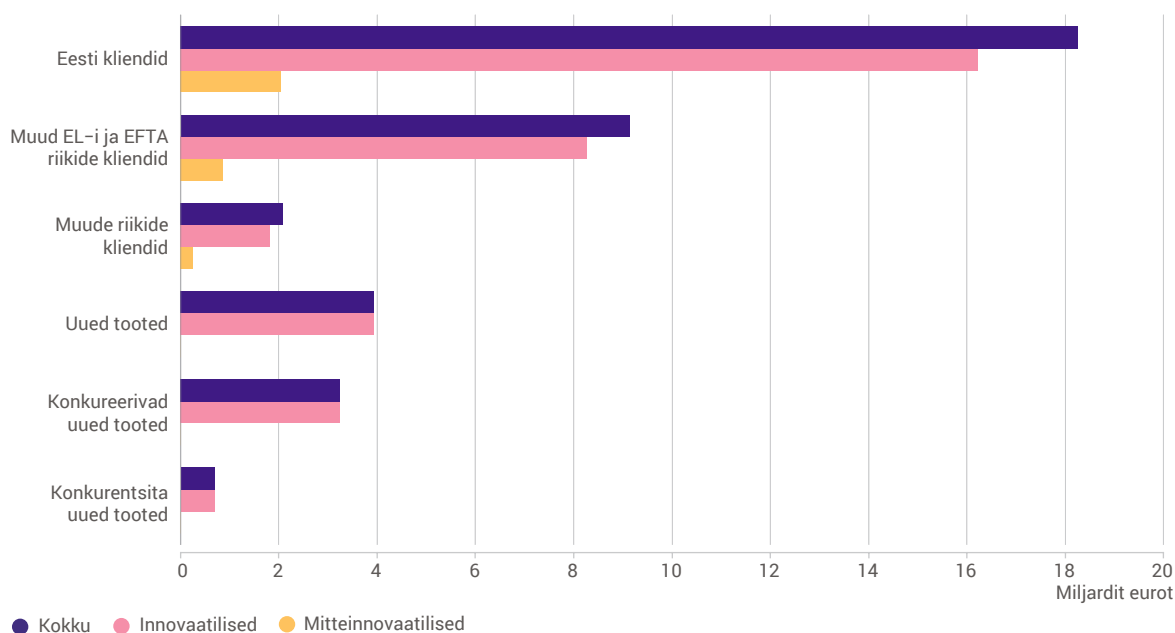
Rohkem infot

[TDI1625. Ettevõtted kontserni kuulumise ja kontsernisisesed suhted, innovaativsus, tegevusalarühma ja hõivatute arvu järgi, 2016–2018](#)

12. Müügitulu jaotus

Müügitulu uutelt toodetelt moodustas innovaatiliste ettevõtete müügitulust umbes 15% (uute toodete müügitulu on 3934 miljonit), mis võrreldes eelmise uuringuperioodiga on jäänud samale tasemele. Samuti moodustasid enamiku uute toodete müügitulust konkureerivad uued tooted, lausa 3243 miljonit eurot. See on ka mõistetav, arvestades, et enamjaolt pakkusid Eesti ettevõtted uutest toodetest just selliseid, mis olid turul juba olemas. Ettevõtted said suurima tulu oma toodete müügist Eesti klientidele: 18 264 miljonit eurot. Välismaale aga müüs kõige enam tööstussektor, teeninduses keskenduti veidi rohkem Eesti klientidele.

Joonis 18. Ettevõtete müügitulu jaotus, 2016–2018

EESTI
STATISTIKA

Rohkem infot

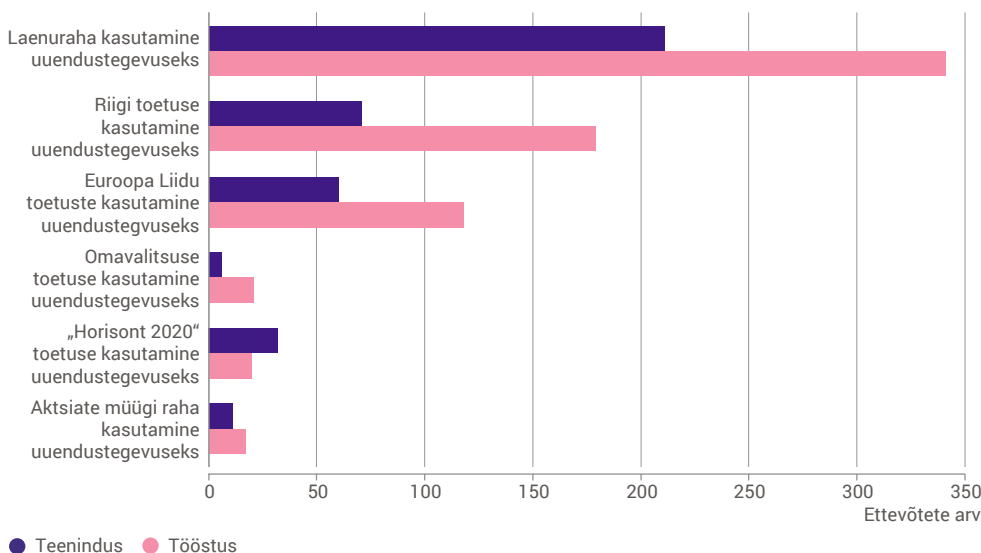
[TDI1627. Müügitulu jaotus turu, innovaatalisuse, tegevusalarühma ja hõivatute arvu järgi, 2016–2018](#)

13. Uuendustegevuse rahastus

Enamik ettevõtteid kasutavad oma tegevuse lisarahastamiseks laene, mida uuendustegevuse rahastamiseks kasutatavad alla poole laenu saanud ettevõtetest. Uuendustegevuse rahastamiseks võib taotleda ka toetusi, millest kõige enam kasutati riigi ja Euroopa Liidu toetusi. Kõige vähem kasutati rahastust Euroopa Liidu programmist „Horisont 2020“.

Enamjaolt kasutas uuendustegevuse lisarahastamise võimalusi tööstussektor. Vähesel määral on ka mitteinnovaatilised ettevõtted kasutanud lisaraha uuendustegevuse toetamiseks oma ettevõttes, kuid see pole siiski olnud piisav, et ettevõtte oleks olnud innovaatiline.

Joonis 19. Uuendustegevuse rahastamine, 2016–2018

EESTI
STATISTIKA

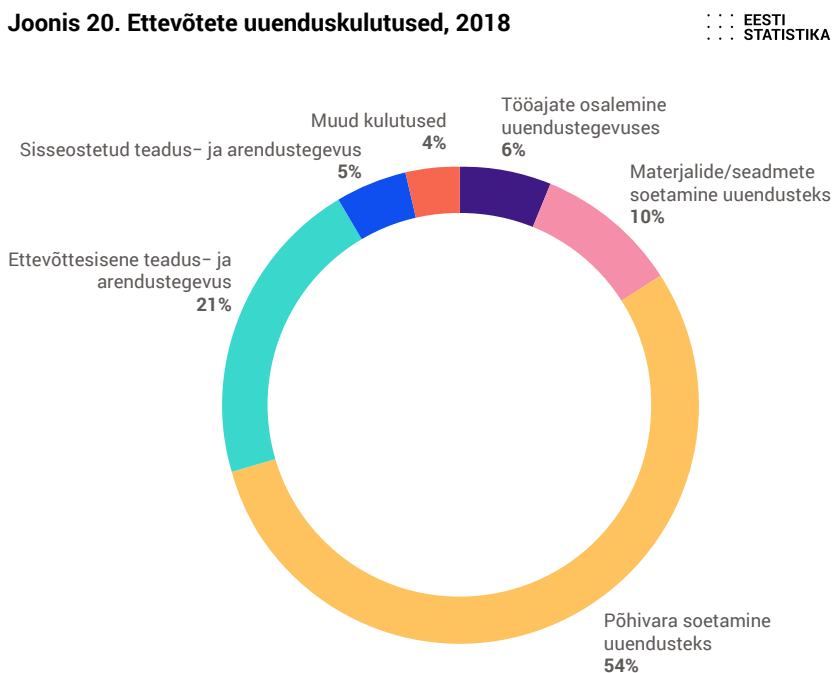
Rohkem infot

[TDI1629. Uuendustegevuse rahastus innovaatalisuse, tegevusalarühma ja hõivatute arvu järgi, 2016–2018](#)

14. Ettevõtete kulutused

Ettevõtete uuenduskulutused kokku olid 2018. aastal 951 329 700 eurot, millest suurema osa ehk üle poole moodustas tööstussektor. Uuenduskuludest suurima osa, lausa üle poole moodustas põhivara soetamine. Ettevõttesisese teadus- ja arendustegevuse osa oli 21%, mis on märkimisväärselt suurem kui kulutused sisseostetud teadus- ja arendustegevusele. See näitab, et raha kulutatakse pigem teadus- ja arendustegevusele oma ettevõttes ning mujalt teadus- ja arendustegevust eriti sisse ei osteta.

Joonis 20. Ettevõtete uuenduskulutused, 2018

Rohkem infot

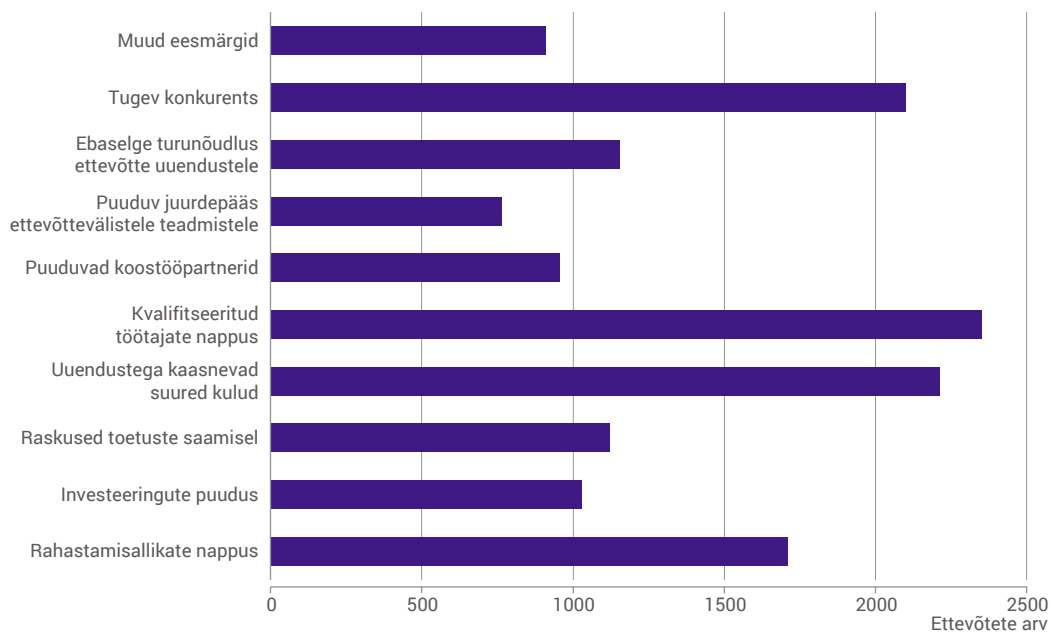
[TDI1631. Ettevõtete kulutused kululiigi, tegevusalarühma ja hõivatute arvu järgi, 2016–2018](#)

15. Uuendustegevuse takistused

Paljud uuendustegevuse takistused tulevad ettevõtetest endast. Kõige suuremaks ettevõttesiseseks uuendustegevuse takistuseks peeti kvalifitseeritud tööjõu puudust ja tugevat konkurentsi turul. Seega saab öelda, et ühest küljest on uuenduslikkus ettevõtetele oluline konkurentsivõimelisena püsimiseks, kuid samal ajal on konkurents ka üks suuremaid innovaatilisuse pidurdajaid. Kõige vähem peeti takistuseks ettevõtte muid eesmärke ja raskusi toetuste saamisel.

Saab öelda, et ettevõtete teised eesmärgid uuendusi eriti ei takista ja need ei välista uuendustegevust. Samuti ei peeta suureks probleemiks toetuste saamist, mis võib tähendada, et toetust vajavatel ettevõtetel on neile hea ligipääs, kuid võib ka tähendada, et ettevõtted lihtsalt ei vaja või ei soovi toetusi uuendustegevuseks.

Joonis 21. Ettevõttesisesed uuendustegevuse takistused, 2016–2018

EESTI
STATISTIKA

Rohkem infot

[TDI1633. Ettevõtete hinnang uuendustegevust takistavate tegurite olulisusele innovaatsuse, tegevusalarühma ja hõivatute arvu järgi, 2016–2018](#)